

Beslutsunderlag Sambruks stämma 2025-05-08

Föreningen har gett juristen Mathias Sylvan, Mathias Sylvan Upphandling AB, uppdraget att juridiskt granska föreningens stadgar utifrån förändringar i LoU med mera samt föreslå uppdatering av dessa.

Styrelsen fattade beslut på styrelsemöte 2025-03-21 att föreslå stämman revidering av stadgarna enligt framtaget förslag.

Bilagt finns Mathias Sylvans analys och förslag på uppdatering av stadgarna samt stadgar enligt förslaget.

Stockholm 2025-04-15,

Monika Bubholz, Karlstads kommun (ordförande i föreningen)

Förslag till ändringar och/eller tillägg i Sambruks stadgar

Eftersom det saknas en lag om ideella föreningar finns det inte många rättsregler som styr innehåll och utformning i ideella föreningars stadgar. Men även om det saknas en lag specifikt för ideella föreningar så kan lämplighetsskäl tala för att stadgarna bör ha ett visst innehåll i vissa avseenden. Det går också att dra analogier från lagstiftning för andra associationsformer som ekonomiska föreningar och aktiebolag.

Även om det inte finns en lag om ideella föreningar så finns det andra lagar att ta hänsyn till, till exempel lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). För att Sambruk ska kunna anlitas av sina medlemmar utan upphandling bör därför stadgarna innehålla bestämmelser som säkerställer medlemmarnas kontroll och beskriver verksamheten på ett sådant sätt att det inte ska råda något tvivel om att undantagen för intern upphandling och upphandling mellan myndigheter i LOU är tillämpliga på Sambruk, se nedan.

Ändring i § 2 Säte

Stadgarna bör tydligt ange var styrelsen har sitt säte (Hemström, s. 45).

Enligt den nuvarande bestämmelsen i § 2 Säte har föreningens styrelse sitt säte i den ort i Sverige som ordföranden representerar i föreningen.

Enligt min mening är detta inte en tillfredsställande ordning eftersom tredje man inte genom att bara läsa stadgarna enkelt kan utläsa var Sambruk styrelse har sitt säte. Sätet har betydelse för vid vilken domstol en eventuell tvist ska slitas men även andra domstolsmål som till exempel i vilken domstol en överprövning av upphandlingi).

Sambruk har i till exempel avtalet avseende Provisum valt Stockholms tingsrätt som första instans. Det finns praktiska skäl till att välja Stockholm som säte för föreningen.

Jag föreslår därför att § 2 Säte ändras till:

Föreningens styrelse har sitt säte i Stockholm.

Ändringar/tillägg i § 4 Ändamål

För att undantaget i 3 kap. 16 § LOU om upphandling mellan upphandlande myndigheter ska gälla måste det röra sig om ett samarbete som ska säkerställa att de offentliga tjänster som myndigheterna ska utföra tillhandahålls för att uppnå myndigheternas gemensamma mål. Detta kan ytterligare tydliggöras i Sambruks ändamålsbestämmelse.

För både de samverkande medlemmarna och Sambruk finns ett mål att *sprida* goda digitala lösningar till så många kommuner eller andra offentliga organ som möjligt eftersom det medför att fler deltar i utvecklingsarbetet och även att fler delar på kostnaderna.

För att tydliggöra detta ytterligare föreslår jag ett tillägg i första stycket, ändamålsbestämmelsen.

Förslag:

Föreningens ändamål är att verka för en samverkan kring och effektivisering av de digitala processerna, att genom samverkansavtal utveckla och sprida digitala processer bland medlemmarna, att främja utvecklingen av en sambruksplattform och av digital transformation samt att i övrigt ta tillvara medlemmarnas gemensamma intressen vad gäller inre och yttre effektivisering.

Ändringar/tillägg i § 8 Styrelsen

Vi har tidigare diskuterat behovet av ett tydliggörande av att medlemmarna utövar kontroll över Sambruk på ett sådant sätt som krävs enligt det interna undantaget i LOU (Teckalundantaget). För att medlemmarna ska kunna anlita Sambruk utan upphandling med stöd av undantaget för intern upphandling i 3 kap. 13 § LOU behöver därför femte stycket i § 8 Styrelsen ändras enligt följande:

Förslag:

Varje styrelseledamot, respektive adjungerade, åläggs att vara särskild representant för ett specificerat antal av föreningens medlemmar, så att samtliga medlemmar har en representant i styrelsen och styrelsen därmed kan utöva sitt uppdrag och kontrollfunktion på medlemmarnas vägnar.

Förslaget till ändring har sin grund i artikel 12.3 andra stycket (i) i direktiv 2014/24/EU, som har följande lydelse:

”[För att upphandlande myndigheter ska utöva gemensam kontroll över en juridisk person krävs att] [d]en kontrollerade juridiska personens beslutsorgan består av representanter från samtliga deltagande upphandlande myndigheter. Enskilda representanter får företräda flera eller samtliga av de deltagande upphandlande myndigheterna.”

I dom den 22 december 2022 i de förenade målen C-383/21 och C-384/21 *Sambre & Biesme*, pp. 61-62, konstaterar EU-domstolen att detta representationskrav är en formell förutsättning för att flera upphandlande myndigheter ska kunna utöva gemensam kontroll.

Det går alltså inte att uppväga representationskravet genom andra åtgärder som till synes ska ha en motsvarande verkan. Direktivet godtar emellertid att en och samma styrelserepresentant företräder mer än en av medlemmarna eller ägarna vilket underlättar för juridiska personer som Sambruk vilka har många medlemmar.

Det bör också finnas en ordning för representantskapet ska fördelas så att samtliga medlemmar har representation som även säkerställer att nya medlemmar kommer vara representerade.

Eftersom varje styrelseledamot kommer företräda ett antal medlemmar bör detta också beaktas i de voteringar som görs i styrelsen. Jag föreslår därför att tillägg i § 8 Styrelsen.

Förslag:

Varje ledamot i styrelsen har en röst per medlem som ledamoten företräder. Beslut i styrelsen fattas med absolut majoritet. Absolut majoritet omfattar fler än hälften av de beslutande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Jag har förstått att styrelsen sammanträder digitalt (och även stämman). Detta kan lämpligen framgå av stadgarna genom ett tillägg i tionde stycket § 8 Styrelsen.

Förslag:

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden så snart detta är erforderligt. På begäran av två styrelseledamöter är ordföranden skyldig att snarast sammankalla styrelsen. Styrelsens sammanträdanden sker digitalt om inte annat bestäms.

Ändring i § 12 Föreningsstämma

Enligt min mening ska även styrelsen kunna kalla till en extra årsstämma. Jag föreslår därför ett tillägg i tredje stycket i § 12 Föreningsstämma.

Förslag:

Extra stämma utlyses om en tredjedel av medlemmarna så begär eller efter beslut av styrelsen.

Så som jag förstår det hålls även föreningsstämman digitalt. Detta bör framgå av stadgarna. Jag föreslår därför att fjärde stycket ändras.

Förslag:

Stämma hålls digitalt eller på ort, som styrelsen bestämmer.

Jag föreslår vidare sista meningen i åttonde stycket ändras så att relativ majoritet ska gälla vid val och lottdragning vid lika röstetal. (se Hemström, Organisationernas rättsliga ställning – Om ekonomiska och ideella föreningar, uppl. 8, s. 55).

Förslag:

Föreningsstämmans beslut fattas med absolut majoritet. Absolut majoritet omfattar mer än hälften av de beslutande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. I ärenden som avser val fattas beslutet med relativ majoritet och vid lika röstetal genom lottning.

Avslutningsvis noterar jag att det saknas en bestämmelse i stadgarna om tjänstepersonernas roll i Sambruk. Enligt alla bolag har Sambruk en extern verkställande direktör men det finns inget om detta i stadgarna. Här kan övervägas att föra in en bestämmelse i stadgarna om kansli och verkställande direktör.

SKR:s stadgar kan tjäna modell:

Förbundets kansli leds av en verkställande direktör. Styrelsen utser verkställande direktör. Verkställande direktören bestämmer kansliets organisation, anställer personal samt handhar den löpande förvaltningen av förbundets angelägenheter enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vid

anställning av medarbetare som ingår i VD:s ledningsgrupp ska samråd ske med styrelsens ordförande och 2:e vice ordförande.

(SKR, stadgar, p. 8)

I övrigt föreslår jag att Sambruk undersöker behovet av att den verkställande direktören har en ansvarsförsäkring eftersom verkställande direktörer normalt inte omfattas av något principalansvar.

Stockholm den 1 mars 2025

Mathias Sylvan

STADGAR FÖR FÖRENINGEN SAMBRUK

antagna på konstituerande föreningsstämma 2005-06-07.

Kompletterade vid föreningens stämma 2014-05-20, 2023-05-24, 2025-05-08

Föreningen Sambruk är en ideell förening, som har bildats på initiativ av Bollnäs, Borlänge, Botkyrka, Jönköping, Kungälv, Linköping, Malmö, Markaryd, Mjölby, Sandviken, Storuman, Tranås och Uddevalla kommuner.

Medlem i föreningen är den som enligt ovan deltagit i föreningens bildande och den som antas som medlem.

§ 1 Namn

Föreningens namn är Sambruk.

§ 2 Säte

Föreningens styrelse skall ha sitt säte i Stockholm.

§ 3 Registrering

Föreningen skall registreras i handelsregistret hos Bolagsverket.

§ 4 Ändamål

Föreningens ändamål är att verka för en samverkan kring och effektivisering av de digitala processerna, att genom samverkansavtal utveckla och sprida digitala processer bland medlemmarna, att främja utvecklingen av en sambruksplattform och av digital transformation samt att i övrigt ta tillvara medlemmarnas gemensamma intressen vad gäller inre och yttre effektivisering.

I sådant syfte har föreningen

- att** bevaka, informera om och på olika sätt arbeta med frågor rörande sambruksplattformen, digital transformation och andra frågor som gäller inre och yttre effektivisering
- att** samverka med andra offentliga organ
- att** genom olika initiativ skapa och upprätthålla goda förbindelser med framförallt de delar inom näringslivet som kan stödja, erhålla uppdrag eller på annat sätt medverka i utvecklingen av bl a sambruksplattformen samt
- att** i övrigt fullgöra de uppgifter varom medlemmarna enas.

Verksamheten skall bedrivas så att allmännyttan främjas och i enlighet med de kommunala befogenheterna. Föreningen får inte ha verksamhet riktad mot andra än sina medlemmar, annat än i marginell omfattning.

Föreningen ska tillämpa självkostnadsprincipen och får inte bedriva spekulativ verksamhet.

I den mån föreningens verksamhet inte kan skadas, skall öppenhet råda mot alla och envar.

§ 5 Medlemsinträde

Föreningen är öppen för alla Sveriges kommuner och regioner och för andra offentliga organ som arbetar eller kan förväntas arbeta för att främja föreningens ändamål.

Inträde i föreningen beviljas av styrelsen.

Som förutsättning för inträde i föreningen gäller att sökanden är villig att följa föreningens stadgar och beslut.

Styrelsen skall föra en förteckning över medlemmarna samt anteckna de av medlemmarna erlagda insatserna och avgifterna.

§ 6 Frivilligt utträde samt uteslutning

Utträde ur föreningen skall anmälas skriftligt och gäller två månader efter utgången av den månad då uppsägningen av medlemskapet ägde rum.

Medlem som ej fullgör sina skyldigheter mot föreningen eller som skadar föreningen eller motarbetar dess ändamål eller intressen kan uteslutas av föreningsstämman.

Frivilligt utträde eller uteslutning medför ingen rätt att återfå betald insats eller årsavgift.

§ 7 Medlemsinsats och årlig avgift

Medlem skall betala en medlemsinsats vid inträde i föreningen. Medlem skall också betala en årlig avgift.

Vad gäller betalningssättet och vad som närmare gäller om tidpunkt för betalning av insatser och avgifter bestämmer styrelsen.

Föreningens löpande verksamhet skall finansieras genom de årliga avgifterna.

§ 8 Styrelsen

Föreningens angelägenheter skall skötas av en styrelse bestående av minst fem och högst tretton ledamöter med lika antal personliga suppleanter.

Styrelseledamöterna och suppleanterna skall väljas av föreningsstämman bland föreningens egna medlemmar. Om möjligt skall ledamöterna utses så att norra, mellersta och södra Sverige samt en av Sveriges tre största städer alltid finns representerade.

Föreningsstämman äger utse en eller flera adjungerade ledamöter till styrelsen.

Styrelsen utses respektive väljs för en tid av två år, från årsstämma till årsstämma.

Varje styrelseledamot, respektive adjungerade, åläggs att vara särskild representant för ett specificerat antal av föreningens medlemmar, så att samtliga medlemmar har en representant i styrelsen och styrelsen därmed kan utöva sitt uppdrag och kontrollfunktion på medlemmarnas vägnar

I samband med val av ledamöter skall det anges ett särskilt kontaktansvar för varje ledamot, respektive adjungerad, gentemot en specificerad grupp medlemmar, så att samtliga föreningens medlemmar ges möjlighet att följa och delta i styrelsens arbete.

Föreningsstämman utser bland styrelseledamöterna ordförande för styrelsen.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

Styrelsen utser sekreterare och kassaförvaltare och föreningsföreträdare.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden så snart detta är erforderligt. På begäran av två styrelseledamöter är ordföranden skyldig att snarast sammankalla styrelsen. Styrelsens sammanträden sker digitalt om inte annat bestäms.

Ledamot är skyldig att snarast möjligt anmäla förfall till styrelsens sekreterare samt att själv inkalla sin personlige suppleant.

Styrelsen är beslutsför om mer än hälften av antalet ledamöter/adjungerade är närvarande. Samtliga representanter, oavsett roll, i styrelsen har rätt att yttra sig innan beslut tas.

Varje ledamot i styrelsen har en röst per medlem som ledamoten företräder. Beslut i styrelsen fattas med absolut majoritet. Absolut majoritet omfattar fler än hälften av de beslutande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Styrelsen får själv bestämma att arbetsutskott, andra särskilda utskott eller kommittéer skall finnas. Till ledamot i sådant organ får väljas annan än ledamot eller suppleant i styrelsen.

Det åligger styrelsen särskilt

att verkställa av föreningsstämman fattade beslut

att fullgöra föreningens uppgifter enligt § 4

- att för sina medlemmars räkning utöva kontroll av föreningens anskaffning av tjänster och produkter och de därmed förenliga avtal som sluts mellan extern part och föreningen
- att föra föreningens räkenskaper och förvalta dess tillgångar,
- att till ordinarie årsstämma avge årsredovisning över föreningens verksamhet,
- att upprätta förslag till budget för kommande räkenskapsår.

Frågor rörande

- bildande eller förvärv av juridisk person
- investering, förvärv, försäljning, pantsättning eller upptagande av lån, där åtgärden avser särskilt betydande belopp eller
- övriga frågor av principiell betydelse eller av större vikt

skall i förväg hänskjutas till föreningsstämma.

Styrelsens ledamöter och suppleanter är inte berättigade till annan ersättning än för sina reseutgifter enligt av stämman fastställda grunder.

§ 9 Protokoll

Vid sammanträde med stämman eller styrelsen skall protokoll föras på ordförandens ansvar. Protokollet skall redovisa vilka medlemmar, alternativt ledamöter och suppleanter som har deltagit.

Av protokollet skall framgå vilka ärenden som har handlagts och vilka beslut som har fattats. För varje ärende skall redovisas vilka förslag som lagts fram, omröstningar och hur de utfallit.

Justering skall ske vid näst därpå följande sammanträde, såvida ej åt särskild ledamot uppdragits att jämte ordföranden dessförinnan verkställa justering.

Protokoll och övriga handlingar skall förvaras på betryggande sätt.

§ 10 Firmateckning

Föreningens firma tecknas av styrelsen eller av den eller de som styrelsen utser.

§ 11 Räkenskaper och revision

Föreningens verksamhets- och räkenskapsår är kalenderår.

Föreningens verksamhet och räkenskaper skall årligen granskas av en av årsstämman vald revisor. För revisorn skall utses en suppleant. Revisorerna skall vara minst godkända.

Årsredovisningen skall av styrelsen tillhandahållas revisorn senast den 31 mars.

Revisorns berättelse skall framläggas senast i samband med kallelse till ordinarie föreningsstämma.

§ 12 Föreningsstämma

Medlemmarnas rätt att delta i handhavandet av föreningens angelägenheter utövas på stämma.

Föreningens årsstämma hålls varje år före maj månads utgång på dag som styrelsen bestämmer.

Extra stämma utlyses om en tredjedel av medlemmarna så begär eller efter beslut av styrelsen.

Stämma hålles på ort, som styrelsen bestämmer.

Kallelse till föreningsstämma skall ske genom styrelseordförandens försorg. Kallelsen skall göras med brev eller e-post som sänds ut senast tre veckor före ordinarie stämma och en vecka före extra stämma. Till kallelsen skall finnas fogad en föredragningslista.

Medlem har rätt att närvara vid stämma, att yttra sig på denna, lämna förslag till beslut samt delta i olika omröstningar. Medlem får företrädas av ställföreträdare eller ombud.

Varje medlem har vid föreningsstämman en röst.

Föreningsstämmans beslut fattas med absolut majoritet. Absolut majoritet omfattar mer än hälften av de beslutande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. I ärenden som avser val fattas beslutet med relativ majoritet och vid lika röstetal genom lottning.

Vid årsstämman skall följande förekomma

1. Val av ordförande och sekreterare för årsstämman, upprättande och godkännande av röstlängd
2. Val av en justerare att jämte ordföranden justera protokollet
3. Fråga om årsstämman blivit behörigen utlyst
4. Föredragning av årsredovisning och revisionsberättelse
5. Beslut om godkännande av resultat- och balansräkning
6. Beslut om disposition beträffande vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
7. Beslut angående ansvarsfrihet för styrelsen
8. Fastställande av årsavgift och medlemsinsats
9. Fastställande av arvoden åt revisorerna
10. Val av ledamöter och suppleanter i styrelsen
11. Val av revisor och revisorssuppleant
12. Val av ordförande i styrelsen
13. Val av valberedning
14. Redogörelse för föreningens verksamhet under det senaste kalenderåret
15. Fastställande av arbetsprogram och budget för verksamhetsåret
16. Övriga frågor.

§ 13 Motion till föreningsstämma

Medlem har rätt att lämna in skriftlig motion till föreningsstämma. Motion skall, för att kunna upptas på kommande stämma, vara styrelsen tillhanda senast 30 dagar före stämman.

§ 14 Medlemmarnas rätt till information

Medlemmarna äger ta del av föreningens handlingar och räkenskaper och i övrigt informera sig om föreningen och dess verksamhet

§ 15 Offentlighetsprincipen

Sambruk är inte en myndighet som lyder under offentlighetsprincipen. Sambruk avser dock att hålla en hög grad av öppenhet där detta är möjligt och lämpligt.

Prövningen av om handling skall kunna utlämnas ankommer på av styrelsen utsedd föreningsföreträdare.

§ 16 Stadgeändring och upplösning

Ändring av dessa stadgar sker vid ordinarie eller extra årsmöte. Stadgeändring beslutas med enkel majoritet av närvarande medlemmar och ombud.

Om föreningen skall upplösas beslutas det med 2/3 majoritet vid två på varandra följande årsmöten varav det ena skall vara ordinarie.

Vid beslut om upplösning skall beslut fattas om hur föreningens behållna tillgångar skall användas.

§ 17 Föreningens kansli

Föreningens kansli leds av en verkställande direktör. Styrelsen utser verkställande direktör. Verkställande direktör bestämmer kansliets organisation, anställer personal samt handhar den löpande förvaltningen av förbundets angelägenheter enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vid anställning av medarbetare som ingår i VD:s ledningsgrupp ska samråd ske med styrelsens ordförande och vice ordförande.